

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kiscgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Az adóprés.

Minden állam a változott viszonyoknak megfelelő új adótörvényeket alkotott. Mi közvetlenül a Romániában hozott új adótörvények járma alatt nyögünk, azokat ismerjük legjobban és alig van adófizető polgára Romániának, aki a mai terheket ne sokallaná. A régi adónemeket hol régi címeiken, hol új köntösbe öltöztetve más címen tetemesen felemelték. Új adókat is léptettek életbe és új adókvetési jogokat is adományoztak, úgy, hogy már ott tartunk, hogy maholnap nem tudjuk, hogy merről és hogyan védekezzünk az adóprések nyomása ellen?

Állami egyenes, községi, luxus, forgalmi, fogyasztási stb. közismert elemi adókon kívül egész légiója van az egyéb fajta adónemeknek. A folyton ingadozó valuta változások teszik főként érthetővé az adótörvények sűrű változtatását.

A valuta ingadozásával a vagyontárgyak értéke is ingadozik. Ezeknek a kilengései főként a gyengébb valutájú államokban érezhető, így pld. Németországban, ahol a gazdasági életben igen egyszerűen oldották meg az értékek stabilizálásának kérdését. A németek ma arany márkában adnak-vesznek. Naponta hivatalos jelentéseket adnak ki az aranyárka árfolyamáról. Így minden állampolgár tudja; hogy egy arany márkát érő áruért, hány papírmárkát kell és szabad az eladónak felszámítani?

Ahogy Németország megtudta találni a valutáris eltolódások megoldásának kulcsát, ép úgy, sőt még könnyebben megtalálhatná azt Románia. Az egyes adónemeknek az összlakosságra arányosan és igazságosan való elosztása az a kérdés, amelyre az államnak a legnagyobb súlyt kellene helyeznie. Sajnos a napisajtóból és az egyesületünkhöz beérkező levelekből oly aránytalan adókvetések hírért olvassuk, hogy a felebbezések özöne fogja elárasztani a felettes hatóságokat. Ez volna még a kisebbik baj. A nagyobbik az, hogy sok kipróbált, szolid szakember lesz kénytelen felhagyni hivatásszerű foglalkozását, és a magas adóterhek nyomán óriási drágaság fog fakadni.

Legujabban a fogyasztási adótörvény módosításán dolgozik a pénzügyminiszter. Az új törvény tetemesen fogja emelni a fogyasztási adókat. Ennek újabb emelése a fennen han-

goztatott demokráciával is ellenkezik, mert a valóban demokrata államok pénzügyi politikája arra törekszik, hogy a közszükségleti cikkeket mentesítse a fogyasztási adók és vámok alól.

Az erdőknek hasznosítási berendezése.

Irta: Márton Sándor.

(folytatás.)

A harmadik alapirány a *szállítási viszonyoknak* gondos tanulmányozása. Fődolog, hogy a fát mindig lefele szállítsuk és sohasem felfele és lehetőleg ne vigyük át az előző néhány évi vágástéren, hogy rajtuk a fiatalosban kárt ne okozzon az átszállítás. Ezért sik erdőben a vágatás mindig legtávolabbról kezdendő kettős főbeosztással t. i. amint mondják — hazafele vágassunk. Hegységben éppen ellenkezően, azaz közelben kezdendő a vágás, mert a fát ugyanis a völgybe a vágás szélére kell levinni s innen szállítani és így egyszerre túl-hosszu utat nem kell előre elkészíteni. Másik fődolog, hogy az ut úgy vezetendő, hogy hosszabb ideig legyen használható, azaz a vágatási irányt kövesse s így minél több faanyag legyen rajta szállítható s ezzel az utépítés költsége több anyagra nehezedvén az utépítés költségből kevesebb esik egy-egy faanyag egységre. Egy esetet példaként hozott fel. Egyik erdőbirtokos városba akart fát szállítani s ehez utat kellett építenie. Hozzám fordult s kimutattam, hogy a szállítás befejeztével az utja ingyenben lesz, — de nem lesz fája, mert a fa árát az ut felemészti. Tehát veszített volna!

A *negyedik pontban* levő. utolsó tételre kell még visszatérnem, t. i. hogy a jövedelmeztetés lehetőleg egyenlő legyen. Erre nézve kétféle rendezési irány van gyakorlatban u. m. *terület* avagy *fatömeg* szerint való fatermés beosztás. Kis erdőknél az egyenlő nagy évi avagy 10—10 évi terület tervezendő, mert a nagy eltérés úgy sem fog mutatkozni. Nagyobb erdőknél ellenben a termőhelyi különbségek nagyobb eltéréseket okozhatnak az évi fatömegekben: Ezért arányba állítjuk a termőhelyeket s az így arányosított területek szerint (a rosszabbul többet véve) osztjuk be az erdőt. Az ily tervet 10—10 évenként a nyert fatömeg szerint utóvizsgálat alá kell venni s esetleg módosítani kell. Az egyenlő fatö-

mege alapított berendezés mellőzendő, mert a mi papíron egyenlő, a valóságban sohasem lesz egyenlő s sohasem lehet biztosra venni, hogy a most telepített erdő p. 100 év múlva mily sűrű leend s így előre nem lehet biztos alapon haladni, az ily számítás könnyen félrevezetheti a birtokost, míg a terület szerint való; mindig a valóságot tünteti fel, mert egy hold száz év múlva is egy hold lesz, a faállománya azonban változhatik.

Mindamellett a fatömeg szerint való berendezést nem lehet egyszerűen félredobni; igen értékes ez 10—10, 20—20 évre szóló szabályozásnál, mert a már létező faállományt kis eltérésekkel be lehet előre osztani. Erre nézve vannak általános tapasztalati fatermés kimutatások, régebbi/erdőgazdasági feljegyzések, melyek az erdőgazdasági állandóságából kifolyólag t. i., hogy nem évenkénti fatermést, hanem hosszú évsoron át egymásra nőtt faanyagot vágunk egyszerre, oly állagot adnak, amely időszakonként p. o. 100—100 évenként nagy eltérést nem mutathat s itt a mezőgazdaságnál fölmerülő modernül írva — terméskilengések nem fordulhatnak elő.

Nagyban befolyásolja az erdők jövedelmezőségét az *értékesítés és a felújítás módja*. A mai jövedelmezőséget a kellő értékesítés emeli, a befektetést pedig az olcsó felújítás apaszítja, azaz a *ma* faanyagja az értékesítés módjától, a *jövő* faanyagja a felújítástól nyeri alapvető értékét. A betelepítési költséggel fukarkodni nem szabad, de azért takarékosan kell vele bánni, mert a felújítási költség hosszú időn át kamatos kamataival terheli a gazdaságot s 3%-nál többet aligha, legfeljebb kevesebbet jövedelmez. Így p. 120 év alatt a pénzérték 35 szörös lesz. De a pénzérték változások miatt vegyük a faanyagot alapul. Drága a betelepítés, ha egy kat. hold betelepítése többet emészt fel egy köbméter tölgyműfa értékénél.

Az újra betelepítésnél fődolog azonban a gyors siker, mert a talajvédelem ezt követeli s könnyen megtörténhetik, hogy hibás eljárás és megokolatlan takarékoság, avagy fukarság miatt, az erdő földalapja, a talaj megy tönkre s mily nagy költséggel jár a terméketlen talajnak termővé tétele. Ezt az tudja, aki már próbálta t. i. kat. holdanként legkevesebb 2m³ tölgyműfa ára, de ha gátakat kell létesíteni, akkor felmehet 50m³-ra is.

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szit-
mártonban, Gy.-fehérváron, Szalmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sitási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

A felújítás olcsó, ha természetes uton, *sarjadzással* vagy *vetődéssel*, azaz a fákról lehulló magvokról történik. A sarjadzás csakis jól sarjadzó s sarjadzó korban levő fáknál lehetséges, míg a vetődés magteremőkoru fákat igényel. Hogyha pedig új fanemet hozunk be, avagy nem sarjadzó s még magot nem termő faállomány kerül fejsze alá p. o. 40—50 éves erdei fenyő, akkor mesterségesen kell felújítani s ekkor általában olcsóbb a vetés.

Összefoglalva a mondottakat az erdő-rendezéshez: az összes helyi adatok megszerzendők, t. i. az erdő termőhelyi, faállományi, szállítási s egyéb különleges viszonyai és körülményei és ezekre támaszkodva bő tapasztalatu szakember állapítsa meg a tenyésztendő fanemeket s ezekhez képest a hasznosítás módját, a kiszállítás s a vágás vitel irányát, a felújítási módot s időtartamát t. i., hogy a vágás után hány év alatt újítandó fel. Ezek jövőre kötelezők legyenek, ellenben csak tanács jellegű legyen maga a tényleges levágás és a felújítás fogantatása, hogy a kezelő a viszonyokhoz alkalmazkodhassék és ne legyen minden tekintetben megkötve.

Jól meg kell különböztetni a jelen s a jövőt. A múlt a mai állapotot szülte s ezen már változtatni nincs módunkban. Ellenben a jelen adja a mai jövedelmet s hivatása a jövő alapot megteremteni, s erre kötelezve is van a jelen, mert a múltnak ily tényét élvezi s ezért a jövőről gondoskodnia kell. A jelen jövedelme a megfelelő faállomány szerint irányítandó, jövőre pedig a fanem kiválasztása, a felújítás és ápolás, t. i. a felnevelés sikere fogja a gazdaságnak további léteit megadni, mert a faanyagtermelés a cél s ehhez igazodva állapítandó meg a többi teendő, hogy így az erdőtalajnak hasznosítása megtörténhessék s a tulajdonos is megkaphassa vagyona, szorgalma és fáradozása után kiérdemelt jutalmát.

Törvények, rendeletek.

Rendeletek az erdők kisajátítására vonatkozólag. A földmivelésügyi vezérigazgatóság 9033. szám alatt a következő rendeletet adta ki: *Elnök Ur!* Fölkérjük a távollevők erdeinek kisajátításánál még az esetben

is eljárni és határozatot hozni, ha az erdészeti hivatal véleménye hiányoznék, miután ezek az erdők teljességükben kisajátítandók. Az erdészeti hivatal véleménye utólagosan a birtokba helyezés és a községi erdők megalkotása alkalmával is megadható, amikor a hivatal véleményére a technikai munkálatok keresztülvitele céljából lesz szükség. Ennek következtében fölkérjük sziveskedjék sürgősen intézkedni, hogy a távollevők erdői mielőbb kisajátításának és hogy az erdészeti hivataloknak átadhatók legyenek kihasználásuk és letarolásuk megakadályozása céljából. Hasonlóképpen a 6-ik szakaszban felsorolt jogi személyek erdeinek kisajátításánál csak az esetben van szükség az erdészeti hivatal véleményére, ha a 6-ik szakasz 8-ik pontjának alapján való mentesítésről van szó és ez esetben a vélemény megérkezése előtt nem hozandó határozat. Aláírások.

Tilos a diákoknak dohányozni. A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki 121.849—923 szám alatt a középiskolák előjárásaihoz, amelyben megtiltja a tanulók dohányzását úgy az iskolában, mint az iskolán kívül, még a heted és nyolcadik osztályu tanulóknak is. E rendelet szerint a 7-ik és 8-ik osztályosokat külön kell összehívni és figyelmüket a dohányzás káros voltára felhívni.

Rendelet a kisajátítási ármegállapításról. A földmivelésügyi vezérigazgatóság 9129. szám alatt a kisajátítási ármegállapítására vonatkozólag a következő rendeletet bocsájtotta ki:

Gazdasági Tanácsos Ur! Ugy a kisajátítási bizottságok, valamint a királyi tábla határozataiból megállapíthatjuk, hogy a kisajátított földek után megállapított kisajátítási árak a legtöbb esetben az 50-ik szakasz rendelkezéseitől eltérően messze az 1913. évi árakon felül állapítatnak meg. Tekintetbe véve, hogy a törvény alapján megállapítandó árak nem haladhatják felül az 1913. évi árakat, önöknek kötelessége utána járni és intézkedni a törvény szigorú alkalmazására nézve, miután a föld értékének emelkedése vagy a pénz értéktelenedése, amelyek az árak emelkedéséhez vezetnek, maguk után vonják az állam tulságos megterhelését. Ennek következtében felhívjuk erre figyelmüket és

1, minden egyes esetben, amelyben a bizottság által megállapított ár nem felel meg

az 50—54 szakaszok rendelkezéseinek, felebbezés intézendő 15 napon belül a királyi táblához a 77-ik szakasz alapján mellékelve az 1913-as árra vonatkozó igazolványokat.

2. Ha a királyi tábla állapít meg tulmagas árakat, a hozott határozatból nekünk sürgősen másolat terjesztendő fel megfelelő igazolványokkal mellékelve acélból, hogy a 49-ik szakasz alapján lehessen eljárni.

3. Figyelemmel kísérendők a tulajdonos felebbezése alapján a tábla által megállapított árak és az előbbi pont alapján kell eljárni.

4. Az állam érdekeinek megvédése céljából az eszközölt felebbezésekről értesítendő a királyi táblák székhelyén lévő állami ügyvédek, akiknek a szükséges adatok is megadandók. Aláírások.

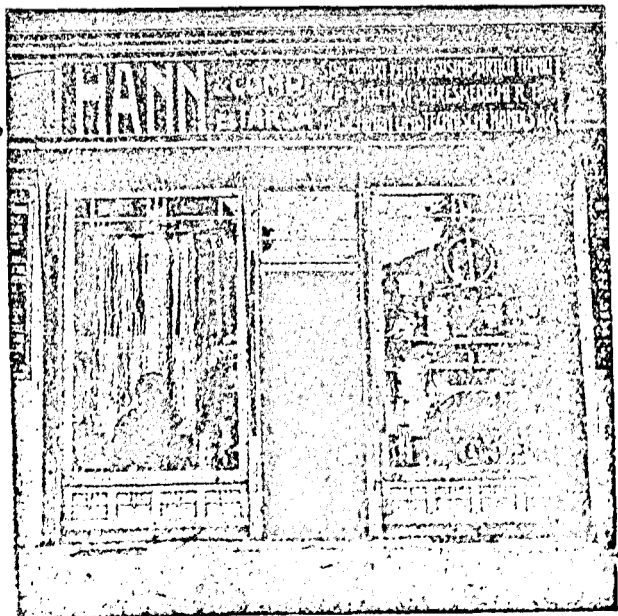
Irodalom.

Nyirő Józsefnek, a Pásztortűz kiváló új főszerkesztőjének: *Uj küszöbön* című programcikke vezeti be a Pásztortűz legfrissebb számát, melyben a Pásztortűz jövővé alakulására vonatkozó terveit vázolja az író. Albrecht Ferenc: *Meliorismus* cím alatt irt érdekes cikket, Bartalis János, Szabó Jenő, Finta Zoltán és Olosz Lajos verseket, Szentiványi Sándor és Gramantik Margit novellákat adnak. A Megjegyzések sorában többek között Zsögön Zoltán, Kovács Dezső, Walter Gyula, Péchy-Horváth Dezső stb. közleményei szerepelnek. Egyes szám ára 7 lei. Előfizetési díj egy negyedévre 85 lei. Kérjen mutatványszámot.

Vegyes közlemények.

Berthelot tábarnok erdélyi birtokos. A kormány szeptemberben nagy ünneppel fogja Berthelot tábarnoknak a neki ajándékozott birtokot átadni. A birtok a Hátszegtől 4 km-nyire fekvő Alsófarkadin községben van. Áll 150 hold szántóföldből, 18 hold erdőségből, 4 hold legelőből és 2 hold parkból.

Parcellázzák Apponyi birtokát. Apponyi Albert gróf eberhardi birtokának parcellázása Csehszlovákiában a befejezéshez közeledik. A nagy birtokon eddig 70 szlovák családot helyeztek el Trencsénből, Nyitrából, Liptóból és Pozsony-megyéből. A hátralévő pár száz hold most kerül elosztásra 3000 koronáért magyar holdanként. A 3000. csehszlovákia a mai valutáris

Raffia-háncs
rézgalic, kénpor, rézkénpor, Manillazsinog,
Szölőpermetezők
tavédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,
Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. Nr. 11.)

Telefonszám : 2-36.

Sürgőnyezim : Hanncomp.

viszonyok között 24.000 L-nek felel meg magyar holdanként. Erdélyben ennek az összegnek kb. egy század részét fizetik a kisajátított területekért.

Az orosz termés. Moszkvai jelentés szerint az ideai gabonatermés 300 millió pud, amiből kétharmadrész export célokra marad.

Rekord buzatermés Kanadában. Kanadában az ideai buzatermést 500 millió bushelre becsülik. Ilyen gazdag termésre egyáltalán nem emlékeznek Kanadában.

A Gr-Seelowitz cukorgyárát és az állambirtokokat, (melyek azelőtt Frigyes főherceg tulajdonát képezték) Csehszlovákiában a gödingi cukorgyárnak adták bérbe azon feltétel alatt, hogy a részvénytőke 30 millió koronára emeltesék fel és 12.500 új részvény adassék ki, melyeket a répatermelőknek bocsátják rendelkezésére.

Kisállat-kiállítás Brassóban. Az első erdélyi kisállattenyésztő egyesület a földművelésügyi miniszter megbízása folytán, szept. hó 2-án állatkiállítást rendez a barompiacra. A kiállításra vonatkozó feltételek és bejelentőivek aug. 15-éig kaphatók és nyújtandók be az apróállat kiállítás irodájában, Brassóban a Kapu-utca és Weisz-Mihály-utca sarkán.

Állattenyésztési alap létesítése. Udvarhely-vármegye a hanyatló állattenyésztésének újbóli fellendítése céljából, egy „Állattenyésztési alap”-ról szóló szabályrendeletet készített, amely szabályrendelet jóváhagyást nyervén: az „Állattenyésztési Bizottság” annak végrehajtási utasítását kiadta. Az alap főbb jövedelmi forrásai az ebadó bizonyos százaléka, a befolyt büntetéspénzek, az állatok elkobzása, új marhalevél kiállítása, továbbá a haszonállatok összeírása alkalmával szedhető díjak. A befolyt jövedelem csakis állattenyésztési célokra, még pedig apaállatok beszerzésére fordítható, amelyeket teljesen díjtalanul fognak a községek rendelkezésére bocsátani.

Állatkiállítás. Az Udvarhelyvármegye „Állattenyésztési Bizottsága” f. évi szeptember hó 16-án Székelyudvarhelyen, vásárral egybekötött állatkiállítást fog rendezni.

Kincstári marhalevelek használata. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az Udvarhely-vármegyei adóhivatalok végre el vannak látva kincstári marhalevél-úrlappal. A kint levő marhalevél pótlók, a vármegye területén f. évi szeptember hó 15-ig forgalomban maradhatnak, mindaddig, míg új marhalevél váltása nem válik szükségessé. A vármegyén kívül eső vásárokon azonban csakis kincstári úrlappal lehet állatokat hajtani. A marhaleveleket az állam nyelvén kell kiállítani.

A ruszinszkói gazdatársadalom véskiáltása. Nagy veszedelmében a ruszinszkói gazdatársadalom utolsó kísérletként föllrattal fordult most a kormányhoz, amelyből kiderül, hogy a ruszinszkói gazdaságszervezet a végpusztulás előtt áll. A segítés módjával a gazdasági érdekeltségek a következőket jelölik meg. Függesse föl a kormány egy évre Ruszinszkóban az összes adók behajtását. A gazda terményei, valamint a gazdasági felszerelése is adóban csak akkor legyenek lefoglalhatók, ha ingatlanai teljes biztosítékot nem nyújtanak. A vagyonnövekedési dézsma novelláris uton rendezettség oly értelemben, hogy csak ott vetendő ki, hol tényleges vagyonnövekedés van. Tekintettel Ruszinszkó rendkívüli körülményeire, engedjék meg, továbbá, hogy a régi hadikölcsönök, a mostani cseh-szlovák beruházási kölcsönök és egyéb állampapírok, ugyancsak a pénzügyi intézmények alkalmával visszatartott pénzekről kiállított utalványok adóbefizetésre teljes névértékükben elfogadjassanak, ugyancsak az állam által beszámíthatók legyenek a hadi kárkövetések.

A ruszinszkói erdők monopolizálása. A cseh földművelésügyi miniszterium és az Agrárbank a ruszinszkói erdők kihasználására

egy részvénytársaság alakítását vették tervbe. A kihasználandó erdőterület több mint 300.000 hektár. Az Agrárbank példátlan kiváltságának következménye előreláthatólag a faárak mérhetetlen emelkedése lesz. A monopólium harminc esztendőre van tervezve.

A csikmezei magánjavak vezetősége e hó 12-re közgyűlést hívott össze, amelynek tárgya a vagyon elkobzás bejelentése és a törvénytelen lépés elleni állásfoglalás megbeszélése.

Termelési praemiumok kiíratása. A Monitorul Oficial 1922. évi jul. 8-iki száma közölte a kormánynak az ármaximálásokra vonatkozó rendeletét. E rendelet II. fejezetének 8 szakasza szerint „az őszi vetések előmozdítására az 1922 őszén minden bevetett hektár után 200 L. praemium adatik”, (1 hektár = 17376 hold; 1 kh. = 0.5746 hektár) közöttük volt annakidején a bevetett területek bejelentési idejére vonatkozó felhívást. Egyes vidékeken, mint lapunk múlt számában is közöltük a kiíratásokat megkezdték. Illetékes helyről szerzett információink szerint, mindazon gazdák, akik a bejelentésnek idejében eleget nem tettek, az őszi vetések bevetett területük nagyságát és praemiumra való igényüket bejelenthetik a kolozsvári földművelésügyi vezérigazgatósághoz.

Szélviharok. A kapcsolt területek minden vidékéről nagy szélviharokról érkeznek jelentések, amelyek különösen a gyümölcsösökben tettek jelentékeny károkat. Nagyon sok gyümölcsöt vert le a szél és sok ágat is letört.

Nemesített buza vetőmag. Az Arad megyei Gazdasági Egyesület nagyobb mennyiségű nemesített buza vetőmagot kötött le. Ez ügyben az alábbi körlevelet intézte az érdekeltekhöz: Az őszi vetési időny közeledtével tisztelettel bátorkodunk szíves figyelmét a „Sámántha” öcsanádi vetőmag nemesítő részvénytársaság nemesített buza vetőmagjaira felhívni. Eme buzafeleségekkel a folyó gazdasági évben lefolytatott termelési kísérleteink kitűnő eredményeket mutattak s teljesen igazolják a gazdaközönségnek eme buzafeleségek iránt mind szelesebb körben megnyilvánuló érdeklődését. A „Sámántha” buza-típusok között vannak fehér és vörös kalászuak, közös jellemvonásuk, hogy korán érnek, fagnak, megdülésnek kiválóan ellenállanak és rozsdára legkevésbé sem reagálnak. Hozamuk a folyó évben mindenütt messze meghaladta a közönséges buza hozamát. Egy arad megyei nagyobb gazdaságban a B. Z. 7. típusú buza kat. holdanként 17 méter-mázsa és 44 kg. átlag termést adott s ezzel holdanként 528 kg-mal haladta meg a közönséges buza terméshozamát. Tisztelettel közöljük, egyesületünk nagyobb mennyiségű nemesített „Sámántha” búzát kötött le s érdeklődés esetén szívesen szolgálunk közelebbi adatokkal és árajánlással. *Purgly László* s. k. elnök, *Alföldy Pál* s. k. igazgató.

A soborsini gyümölcsértékesítő és központi szeszifőző szövetkezet felszámol.

A Szilágyballai fogyasztási és értékesítő szövetkezet beolvadt a nagyenyedi „Hangya” fogy. szövetkezetbe.

A kolozsvári likörgyárosok szindikátusa akciót kezdeményezett egy országos szindikátus létesítése céljából Kolozsvár székhellyel.

Megölte a vagyonadó. Szerdán nagy részvétellel temették el Munkácson Klein Lipótot, aki szívizélhüvelében hirtelen meghalt. A tekintélyes vagyonos embernek kedden volt az adótárgyalása, amelyen 300.000 korona adót róttak ki rá. Ez a nagy adó annyira meglepte, hogy nyomban rosszul lett és néhány óra múlva meghalt.

500 tehén lett az áldozata a múlt hónap végén, a sok magyar fiú által az olasz harcokból jól ismert Asiagón dühöngő hóvihar. A hegyi legelőkön már 15.000 tehén volt kihajítva, mikor a vihar arra kényszerítette a

gazdákat, hogy az állatokat összehajtsák a völgybe. A viharban sok szarvasmarha elpusztult, eddig ötszáz tetemet találtak meg. Sok állat hiányzik még.

Huszezer lei a tengeri exportilletéke. A legutolsó minisztertanácson augusztus elsejétől kezdve a tengeri kiviteli illetékét vagyonként 20 ezer leiben állapították meg.

PIAC.

Országos vásárok.

13-án: Avasujvár, Felek, Nagybaród, Papolcz. — 14-én: Dés, Krassova, Magyar-nemegye, Nagybaród. — 15-én: Berkesfalva, Csákvár, Óbesenyő, Sarmaság, Szászbuda, Temesbökény, Temesvár, Tomesbutyin, Ferko-szoza — 16-án: Deutsch Szt. Péter, Ferenczhalom, Gernyeszeg, Nagysomkut, Lupény. — 17-én: Erdőszáda. — 18-án: Barót Drág, Nyárádköszvényes, Soborsin, Vinga, Voila. — 19-én: Csikozmász, Farkaslaka, Nagyenyed, Vinga.

A kolozsvári országos vásárok napjai. A kolozsvári országos állatvásárt augusztus 29, 30 és 31 napjain tartják meg, míg az országos kirakóvásárok napját szeptember elsejére állapították meg.

Brassói piaci árak: Baromfiak: rideg liba 50—80, hizott kacsza 90—130, rideg kacsza 30—55, tyuk 35—65, csirke párja 35—120, tojás 1.60—1.80 lej.

Tejtermékek: vaj kilója 50—80, tejföl literje 28—32, tehénturó 6—8 lej.

Zöldségek: murek kötése 0.50—2, petrezselyem 1—2, zeler 0.50—1, hagyma kötése 1—4, retek 0.30—1, kalarábé 0.25—0.50, kék 0.50—2, karfiol 1—6, káposzta 2—8, tök 0.50—2, paszuly 3—4, burgonya 2—3 borsó 8—10, paradicsom 5—6 paprika 0.30—0.50 Ugorka 0.20—1, tenger 0.50—1 lej.

Gyümölcsök: alma kilója 4—6, körte 5—14, barack 26—30, ringlót 12—14, málna literje 8—10, áfonya 6—8, szeder 8—10, sárga szilva 3—5 lej.

Galaci terményárak. Árpa 32000, zab 40.000, tengeri 41000 lej. Irányzat lanya.

Magyarországon ötmillióba kerül egy pár ökör. A vidéki állatvásárokon az utóbbi nagokban horribilis áremelkedés tapasztalható. ennek ellenére azonban a forgalom igen élénk. A debreceni állatvásáron a jobbminőségű ló ára 1—2 millió korona között mozgott. A jármos ökör kilója 3500—4200, egy pár jármos ökör szemre 4—5 millió koronáért kelt el. A fejőstehenek ára darabonként 800.000—2 millió korona volt.

Aradi hetipiaci árak. Tojás darabja 1.20—1.40, vaj kilója 60—80, tej literje 4—4.50, tehénturó kilója 20 lej. A barompiacra egy pár csirke 50—80, liba darabonként 360—340 leiert kelt el. Terménypiaci árak: Buza 470—495, rozs 470—480, zab 370—380, kukorica 380—400, korpá 250—270 lei métermázsaánként. Lisztet maximális áron árusítottak a piacon. Élőállatok árai: Sertés 36—38, borjú 16—18, marha 15—17 lei kilónként élőszületben. Gyümölcsárak: Görögdió kilónként 3—6, sárgadió 8—10, alma 2—14, ringlót 1—12, szilva 1—6, körte 8—16 lei kilónként. Az őszibarack is megjelent kilónkénti 40 leies árban. Szőlő kilónként 28—40 lei.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetés.

Pályázati feltételek az ingyenes ösztöndíjas helyekre, a csikszeredai Rom. Kir. Állami Földművelés iskolánál.

A helybeli földművelésiskolába az 1923—24. tanévre, a Földművelésügyi Miniszter Ur, 20 ingyenes helyet engedélyezett. Ezen ingyenes helyekre

nemzetiségi és vallásfelekezeti különbség nélkül, pályázhatnak mindazon legalább 14—15 éves betöltött, kifejlett, erős, egészséges, szorgalmas, dolgos fiúk, kik a mezőgazdálkodás minden ágában magukat kiképezni óhajtják.

A pályázók felvételi vizsgát kötelesek tenni, melynek anyaga a következő: 1. Helyesírás és olvasás. 2. Számítás; a négyalap művelet egész és tizedestört számokkal. Súly-, hossz-, ürmérték egységek. Időszámítás. Tőke-, kamat- és százalék számítás. 3. Mértan; általános alapismeretek a pont, vonalak szögekről. A 3, 4, 5, 6 és sok oldalú szögek szerkesztések és területek kiszámítása. A kör kerületének és területének kiszámítása. Mértani testek, kocka, gúla, henger, kup stb. felszín és köbtartalom kiszámítása.

A szabályszerűen fölbélyegzett kérvény mellé, melyet a szülő vagy gyám ír meg, a következő okmányok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Ujraoltási bizonyítvány. 3. Az elemi iskola legalább IV. oszt. szülő bizonyítvány. A magasabb iskolákat végzett és jó bizonyítvánnyal rendelkező jelöltek előnyben részesülnek. 4. Községségi illetőségi bizonyítvány.

A pályázati határidő szeptember 10. A felvételi vizsgák szeptember 15—20-ig tartanak. A kérvények a Földmives iskola Igazgatóságához címzendők.

A fölvetett növendékek ingyen élveznek lakást, fűtést, világítást, élelmezést, mosást, betegség esetén gyógykezelést, a kiválók ruházatban is részesülnek.

Amíg az első éves növendékek teljesen elsajátítják a román nyelvet az előadások magyarul és románul tartatnak.

Az iskolánál az elméleti és gyakorlati oktatás 3 évig tart, mely után a végzett növendékek teljes ellátás mellett, mint fizetéses gyakornokok, még egy és fél évig kötelesek valamely — a Földmívelésügyi Miniszter Urtól kijelölt, állami mintagazdaságban vagy földmivesiskolában gazdasági ismereteiket bővíteni, onnan gyakornoki idejük leteltével, vissza térnek s megkapják végbizonyítványukat.

A földmives iskolát végzett és végbizonyítványt nyert tanulók katonaságnál a véderőtörvény 53. §. értelmében, csak egy évi katonai szolgálatot teljesítenek.

A jelen alkalommal felkérem az összes városi és községi jegyző urakat, a mezőgazdasági téren oly buzgó munkálkodást kifejtő lelkes és tanító urakat, hassanak oda, hogy a faluk szorgalmas, földműves népének gyermekei minél nagyobb számba végezzék a földmives iskolát.

Szabó György,
földm. isk. igazgató.

A berei fogyasztási és értékesítő szöv. 1923. évi augusztus hó 26-án d. u. 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év szeptember hó 1-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 171, üzletrészeinek száma pedig 487 volt; az év folyamán kilépett 1 tag 30 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bere, 1923. jul. 31.

Az igazgatóság.

Vadászi fogyasztási és ért. szövetekezlet 1923. évi augusztus hó 19-én délután 3 órakor saját helyiségében 1922. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi aug. hó 26-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül

a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 123, üzletrészeinek száma pedig 125 volt, az év folyamán belépett 12 tag 13 üzletrésszel, kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Vadász, 1923. július hó 27.

Az igazgatóság.

Mielőtt Benzin-Motort vásárolna, kérjen ajánlatot a

„Simmering“ motorra.

A kisipar és mezőgazdaság legkedveltebb motorja 2, 3, 5—6, 7, 8 HP nagyságban készül. Továbbá motoros-fűrészeket és motoros-dinamokat (villamos kis-központ) raktárról szállít, árajánlattal szívesen szolgál

Bartha Árpád

Sepsiszentgyörgy a Simmering
Gép és Waggongyár R. T. képv.

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Str. Reg. Mária 35. sz.

Előfizetsi díj egész évre 160 Lei.

Minden E. G. E. tag szerezzen
egy új tagot az E. G. E.-nek.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lel. Állást keresők részére 20 szölg 10 lel.

Kiseb gazdaságot bérbe, feles művelésre, esetleg gazdaság önálló vezetését vállalom. Megkeresést Juhász gazdatiszt. Cil—Alcsil. Aradvm. 3541

Eladó 120 drb. négy hónapos fehér, göndör-szőrű mangalica malac. Cim: gr. Bethlen Bálint Cris-Keresd posta és vasut Nagyküküllő vm. A malacok ott helyben megtekinthetők. 3550.

Háromszáz holdas malomvállalattal kapcsolatos, berendezett gazdasághoz 500.000 leu tőkehozzájárással társat keresek, marha és sertés hizlalda berendezése céljából. Cim a kiadóban. 3548.

Kertészet minden ágában jártas szakképzett kertész kerestetik. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével br. Bánffy László Marosgezse, up. Marosludas címre küldendők. 3551

2 darab 5 éves cigája borbécsat keresek megvételre. Cim K. Nagy Árpád Caluseri (Székelykál) Marostorda-vm. 3553.

Őszi vagy szőszös bükköny vetőmagot és használható műtrágyaszórót keres Vellcsek Gusztáv Semlakul-Mare Temes. vármegye. 3540

Intenzív gazdálkodást folytatott és hosszabb gyakorlattal reuvelkező önálló intéző azonnali belépésre kerestetik. Bizonyítvány másolatokkal ellátott ajánlatok Hódos Dezsőhöz Nagyszalonta címzendők. 3552.

Intézői állást keres a gazdaság, állattenyésztés, szőlészetben, erdészetben hosszú évi praxissal végzett gazdász, elvállalja bírtokok részbeni, percentuális vagy fix kezelését is. Irsa Lajos Oradea-Mare Tisza Kálmán-tér 7. 3586

Motorekét bérszántásra keresek. Ajánlatot Juhász gazdatiszt Cil-Alcsil Arad vm. kérek. 3547.

Szülőkezelésben jártas gazdasági ispánt és vámorló malomhoz molnárt keresek. Dr. Kovács Dezső Nagyenyed. 3548.

5—10000 leit és többet annak, ki gazdatisztet megfelelő bizalmi állásba helyez. „Discretio 45“ alatt a kiadóba kérek, 3535

Gazdasági akadémiát végzett okleveles gazda [szülötelt 1883. ág. ev.] francia és német nyelv-ismerettel állást keres. Szíves megkeresések Neuman Lajosnak öz. Réha Jánosné címére Orasul Nou Jud. Satmar kéretnek. 3654.

MIÉRT nélkülözhetetlen a kisipar és mezőgazdaság összes üzemeiben a mi

4 HP. benzinmotorunk

MA típusu, a Deutzi motorgyár

LANGEN & WOLF

gyártmánya?

A következő tulajdonságok teszik azt nélkülözhetelenné:

Hajt: gyalugépet, furógépet, építkezési gépeket, dynamot, húsvágó gépeket, köszőrülő gépeket, köszőrülő követ, fűrészeket, körszivattyút, cseplőgépet, szecskavágót, malmot stb.

Különös előnyei: egyszerű, kicsi, olcsó és amellet feltétlen megbízható hajtóerő, megbízható gyújtás, igen csekély benzinhasználás, semmi kezelés, hosszú élettartam, a legnagyobb mozgékonyaság, könnyű súlya miatt akár kerekeken, akár hordálványon kézzel is szállítható. Egyszerű felállítás, az egyes részek kicserélése könnyű, hatásos hűtéssel!

Ezen motor valóban minden és kincs a tulajdonosra nézve.

Ilyen ideális motortípus és olcsó gép még ma nem létezett!

Mi ezen motort rendkívül előnyös árban ajánljuk, mivel mi ezen motortípust több száz példányban mindenütt be akarjuk vezetni, hogy a kisipar és a mezőgazdaság racionálisan dolgozhasson és nagyobb bevételhez juthasson.

Ezen motorunk versenynélküli a világon!

Ismertetések és árajánlatok kívánatra azonnal és ingyen!

Erdélyi Szász Gazdasági Egylet Géposztálya

Nagyszében, Só-utca 22. sz. Segesvár, Bajor-utca 47. sz. Medgyes, Laktanyatér 15. sz.